

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Lannoitevalmisteet

Yleistä

Lannoitevalmisteiden maahantuontia, maasta vientiä, kotimaista valmistusta ja markkinoille saattamista valvoo Ruokaviraston lannoitejaosto, eläinperäisten lannoitevalmisteiden valvontaa maahantuonnin yhteydessä suorittaa lisäksi Ruokaviraston eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja sisämarkkinakaupan jaosto. Lannoitevalmisteiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Ruokaviraston ohella Tulli.

Maahantuonnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkea kolmansista maista tapahtuvaa lannoitevalmisteiden saapumista Suomeen. Tuonnista muista EU-maista antaa lisätietoja Ruokavirasto.

Lannoitevalmisteiden valvonta perustuu lannoitevalmistelakiin (539/2006), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen lannoitteista (EY) N:o 2003/2003, lakiin eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015 sekä asetukseen eläinperäisten sivutuotteiden käsittelystä (EY) N:o 1069/2009 ja sen toimeenpanosta (EU) N:o 142/2011 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta.

Lannoitevalmistelain tarkoituksena on edistää hyvälaatuisten ja turvallisten lannoitevalmisteiden tarjontaa sekä valvoa, että lakiin sisältyvät tuotteet eivät sisällä siinä määrin haitallisia tai vaarallisia aineita, että niiden ohjeiden mukaisesta käytöstä voisi aiheutua vahinkoa ihmisille, eläimille, kasveille tai ympäristölle.

Lannoitevalmisteiden määritelmät

Lannoitevalmisteella tarkoitetaan epäorgaanisia ja orgaanisia lannoitteita, kalkitusaineita, maanparannusaineita, kasvualustoja, mikrobivalmisteita sekä lannoitevalmisteena sellaisenaan käytettäviä sivutuotteita.

Lannoitteella tarkoitetaan aineita tai valmisteita, joiden kasvien kasvua tai laatua parantavat ominaisuudet perustuvat kasvinravinteisiin taikka muihin kasveille, ihmisille tai eläimille hyödyllisiin aineisiin.

Kalkitusaineet ovat epäorgaanisia ja orgaanisia pääosin kalsiumia tai magnesiumia tai molempia alkuaineita sisältäviä aineita tai valmisteita, jotka esiintyvät yleensä oksideina, hydroksideina, karbonaateina tai silikaatteina ja jotka pääasiassa on tarkoitettu poistamaan maan happamuutta

Maanparannusaineella tarkoitetaan aineita, jotka on tarkoitettu parantamaan maan tai kasvualustan fysikaalista tai biologista tilaa, ja joiden vaikutus perustuu pääasiassa muihin vaikutuksiin kuin kasvinravinteisiin.

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Kasvualustat ovat kasvien kasvatukseen tarkoitettuja teknisesti käsiteltyjä kiinteitä tai nestemäisiä aineita, joihin on tai voi olla lisätty muita lannoitevalmisteita.

Mikrobivalmiste sisältää yhtä tai useampaa tunnettua mikrobikantaa, jolla on todettu olevan kasvilaji- tai kasviryhmäkohtainen kasvien kasvua tai ravinnonottoa parantava vaikutus.

Sellaisenaan lannoitevalmisteena käytettävällä sivutuotteella tarkoitetaan lannoitevalmisteena käytettävää teollisuus-, poltto- tai tuotantolaitosten, biokaasu- tai kompostointilaitosten taikka muiden laitosten sekä jätevedenpuhdistamojen tai muun vastaavan toiminnan yhteydessä syntyviä tuotteita.

Lannoitevalmisteiden maahantuonnin ehdot

Lannoitevalmistelaki edellyttää, että lannoitevalmisteiden maahantuojan on ilmoitauduttava Ruokaviraston ylläpitämään valvontarekisteriin. Toiminnan aloitusilmoituksen yhteydessä on myös ilmoitettava Suomeen tuotavat tuotteet. Luettelo rekisterissä olevista toimijoista julkaistaan Ruokaviraston internetsivuilla.

Maahantuotavasta lannoitevalmisteesta tai sen raaka-aineesta on lannoitevalmistelain pykälän 21 mukaan ilmoitettava ennakkoon Ruokavirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös asetuksen 2003/2003 mukaisista EY-lannoitteista silloin kun ne Suomeen tuotaessa tulevat ensi kertaa yhteisön alueelle.

Ennakoilmoitus on tehtävä Ruokaviraston lannoitejaostoon viimeistään kolme arkipäivää ennen tavarán saapumista maahantuontipaikkaan. Ennakoilmoitus tehdään Ruokaviraston lomakkeella, joka lähetetään vaadittavine liitteineen lannoitejaostolle. Ruokavirasto käsittelee ilmoituksen ja lähettää koneellisesti hyväksytyt päätökset sähköpostitse ilmoituksen tekijälle. Ennakoilmoituslomake on tämän asiakirjan liitteenä.

Ruokavirasto voi antaa hakemuksesta myös määräaikaisen (yleensä 6 tai 12 kk) toimijakohtaisen päätöksen tuoda lannoitteita ilman ennakoilmoitusvelvollisuutta. Ruokavirasto lähettää määräaikaiset tuontipäätökset tiedoksi Tullille.

Kolmansista maista peräisin oleville eläinperäisille lannoitevalmisteille on maahantuonnin yhteydessä lisäksi suoritettava virallista valvontaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti.

Eri lannoitevalmisteita koskevat tuontikäytännöt ja rajoitukset

Epäorgaaniset lannoitteet

Epäorgaanisten lannoitteiden näytteenotto on pistokoeluonteista. Näytteenoton tarkoituksena on varmistaa, että lannoitteet, joiden fosforipitoisuus on vähintään 2,2 %, eivät sisällä kadmiumia yli 50 mg fosforikiloa (22 mg fosfaattikiloa, P₂O₅) kohden. Lisäksi valvotaan, ettei ammoniumnitraattilannoitteiden, joilla ei ole räjähtämättömyystodistusta, typpipitoisuus ylitä 28 %. Epäorgaanisia lannoitteita ovat sekä asetuksen (EY) 2003/2003

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

mukaiset EY-lannoitteet että kansallisen tyyppinimiluettelon mukaiset lannoitteet.

EY-lannoitteet

EY-lannoitteita ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 2003/2003 vaatimukset täyttävät epäorgaaniset lannoitteet. EY-lannoitteiden valmistajan on oltava yhteisöön sijoittunut. Valmistajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on vastuussa lannoitteen markkinoille saattamisesta. Markkinoille saattamisella tarkoitetaan tässä yhteydessä tuontia Euroopan yhteisön tullialueelle. Maahantuotavasta EY-lannoitteesta voidaan ottaa näytteitä pistokoeluoontoisesti. Näytteenoton tarkoituksena on varmistaa, että lannoite täyttää EY-asetuksen vaatimukset.

Yli 28% typpeä sisältävät ammoniumnitraattipohjaiset lannoitteet

Runsastyyppiset eli yli 28 % typpeä sisältävät ammoniumnitraattilannoitteet luokitellaan vaarallisiksi kemikaaleiksi. Ammoniumnitraatti ei itse ole palava aine, mutta se kiihdyttää muiden aineiden palamista. Puhtaana se voi imeytyä puutavaraan, kuten kuljetuslavoihin, jolloin niiden syttymisherkkyys ja palavuus kasvavat olennaisesti. Sekoittuessaan palavien ja orgaanisten aineiden kanssa ammoniumnitraatti muodostaa seoksen, joka voi räjähtää kuumuuden tai iskun vaikutuksesta.

Suomeen saa tuoda ja markkinoille saattaa ainoastaan EY-asetuksen N:o 2003/2003 mukaisia ammoniumnitraattilannoitteita. Maahantuojan on toimitettava Ruokavirastoon viisi arkipäivää ennen tavarán saapumista tuontipaikkaan ennakoilmoitus ja räjähtämättömyystodistus. Näyte on otettava jokaisesta valmistuserästä.

Todistus räjähtämättömyyskokeesta saa olla enintään kuusi kuukautta vanha. Räjähtämättömyyskoe tulee olla suoritettu testauslaitoksessa, joka on mittatekniikan keskuksen tai muun Euroopan talousalueen akkreditoitujen asianomaiselle pätevyysalueelle akkreditoima taikka muulla luotettavalla tavalla pätevyytensä todistava testauslaitos.

Ammoniumnitraatin kuljetusta, varastointia ja käsittelyä valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Epäorgaanisten lannoitevalmisteiden raaka-aineet

Raaka-aineita ovat muun muassa apatiitti, ammoniakki ja fosforihappo. Joitakin raaka-aineita, kuten kalisuolaa käytetään myös sellaisenaan lannoitevalmisteena. Valvonta on pistokoeluoontoista ja kohdistuu yleensä raaka-aineiden puhtauteen.

Kalkitusaineet

Kalkitusaineet ovat vähäriskisiä tuotteita ja niiden valvonta liittyy tuotteen laatuun. Kalkitusaineiden valvonta toteutetaan pääsääntöisesti markkina- ja valmistuksen valvontana.

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Orgaaniset lannoitevalmisteet

Orgaanisia lannoitevalmisteista ovat orgaaniset lannoitteet, maanparannusaineet ja mikrobivalmisteet. Orgaaniset lannoitteet ja maanparannusaineet sisältävät kasvi- tai eläinperäisiä raaka-aineita (katso lisäksi kohta eläimistä saatavat sivutuotteet). Orgaanisista lannoitevalmisteista valvotaan erityisesti niiden hygieenisyyttä ja kadmiumpitoisuutta. Näytteenotto on riskiperusteista ja pistokoeluontoista.

Kasvualustat

Maa-aineksen ja maa-ainesta tai muuta orgaanista ainesta sisältävien kasvualustojen tuonti sellaisenaan on kielletty EU:n ulkopuolisista maista Sveitsiä lukuun ottamatta. Tuontikielto ei koske puhdasta turvetta, kookoskasvualustaa eikä puhtaasti epäorgaanisesta aineksestä kuten kivivillasta tai perliitistä koostuvaa kasvualustaa.

Kasvien mukana tulevalta kasvualustalta vaaditaan kansainvälinen kasvinterveystodistus (Phytosanitary Certificate) EU:n ulkopuolisista maista Sveitsiä lukuun ottamatta. Kasvinterveystodistus on viejään kasvinterveysviranomaisten myöntämä todistus, jossa vakuutetaan, että tuotteet ovat tarkastettuja ja puhtaita vaarallisista kasvitaudeista ja tuholaisista ja muutenkin täyttävät vastaanottajamaan kasvinterveyttä koskevat vaatimukset. Valvonnasta vastaa Ruokaviraston Kasvinterveys.

Eläimistä saatavat sivutuotteet

Eläimistä saatavien sivutuotteiden ja käsiteltyjen tuotteiden mukana on oltava niitä kuljetettaessa lähtömaan toimivaltaisen viranomaisen antama ja allekirjoittama alkuperäinen terveystodistus. Sivutuotteiden tuonti on sallittua ainostaan FVO:n tarkastamista ja hyväksymistä laitoksista, jotka löytyvät sähköisestä TRACES NT-järjestelmästä. Tuojan tai huolitsijan on itse varmistuttava siitä, että käsittelylaitos on järjestelmässä ennen tuonnin aloittamista.

Sivutuotteita ja niistä johdettuja (käsiteltyjä) tuotteita saa pääsääntöisesti tuoda vain sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyyn tai rekisteröityyn laitokseen. Määränpäälaitoksen on ilmoitettava saapuneista tuontieristä laitosta valvovalle eläinlääkärille ja pidettävä saapumisrekisteriä. Laitosta valvovan eläinlääkärin on ilmoitettava tarkastuksen suorittaneelle rajaeläinlääkärille erän saapumisesta määränpäälaitokseen.

Eläinperäisille lannoitevalmisteille tehdään maksullinen eläinlääkinnällinen rajatarkastus niiden saapuessa kolmannelta maasta EU:n alueelle. Ennakkoilmoitus rajatarkastukseen tehdään TRACES NT-järjestelmässä täyttämällä yhteinen terveyttä koskeva tuloasiakirja eli ns. CHED-P-asiakirja. Erä voidaan tuoda vain sellaisen rajanylityspaikan kautta, missä sijaitsee rajatarkastusasema (Helsingin satama, Helsinki-Vantaan lentoasema ja Vaalimaa). Virallisen valvonnan tarkoitus on varmistaa, että kolmansista maista EU:n alueelle tuotavat tuotteet täyttävät niille asetetut maahantuontivaatimukset, eikä kyseisistä tuotteista aiheudu eläintautien leviämisen vaaraa.

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Eläimistä saatavien sivutuotteiden tuontiehtodot löytyvät Komission asetuksen 142/2011 Liitteen XIV luvun II jakson 1 taulukosta 2.

Tullin tehtävät

Tullin tehtävä on valvoa, että Suomeen ei tuoda lannoitevalmisteita, joita Ruokavirasto ei ole hyväksynyt maahantuotavaksi. Tulliviranomaisen on otettava yhteyttä Ruokaviraston lannoitevalvontaan tullauksen yhteydessä, mikäli maahantuojalla ei ole Ruokaviraston päätöstä (kts. kohta 3).

Kolmannelta maasta peräisin olevilla eläinperäisillä lannoitevalmisteilla on lisäksi oltava CHED-P-asiakirja suoritettuna virallisesta valvonnasta. Asiakirjan puuttuessa tullauksen yhteydessä, Tullin on oltava yhteydessä Ruokaviraston eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja sisämarkkinakaupan jaostoon.

Lannoitevalmisteita saa tuoda maahan seuraavien tullitoimipaikkojen kautta (MMM 11/12, liite III): Eckerö, Hamina, Hanko, Helsinki, Inkoo, Imatra, Kalajoki, Karigasniemi, Kaskinen, Kemi, Kokkola, Kotka, Kristiinankaupunki, Lappeenranta, Loviisa, Maarianhamina, Merikarvia, Naantali, Niirala, Nuijamaa, Oulu, Pietarsaari, Pori, Raahen, Raja-Jooseppi, Rauma, Tampere, Tornio, Turku, Uusikaupunki, Vaalimaa, Vaasa, Vainikkala, Vantaa ja Vartius.

Sellaiset erät, joille tehdään eläinlääkinnällinen rajatarkastus Suomessa, on tuotava Suomeen seuraavien rajanylityspaikkojen kautta: Helsingin satama, Helsinki-Vantaa (lentoasema) tai Vaalimaa.

Kauttakuljetus, varastointi ja passittaminen

Suomen kautta transitona eli kauttakuljetuksena menevät lannoitevalmisteet eivät kuulu valvonnan piiriin. Niitä voidaan kuljettaa kaikkien tullitoimipaikkojen kautta, kun määränpää on Suomen ulkopuolinen alue. Näitä valmisteita koskevat vastaanottajamaan määräykset. Tämä ei kuitenkaan koske eläimistä saatavia sivutuotteita, joille on tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus ja ne on kuljetettava maahan seuraavien tullitoimipaikkojen kautta: Helsingin satama, Helsinki-Vantaa (lentoasema) tai Vaalimaa. Tuotteet voivat poistua EU:n alueelta ainoastaan em. tullitoimipaikkojen kautta.

Lannoitevalmiste-erän saa siirtää ja purkaa tuontikulkuneuvosta Ruokaviraston maahantuontipaikalla tapahtuneen hyväksynnän ja/tai määräämien toimenpiteiden jälkeen tullilaissa tarkoitettuun tulliterminaaliin, tullivarastoon tai vapaa-alueelle. Tulliterminaalissa, tullivarastossa tai vapaa-alueella erä on tullivalvonnassa eikä maahantuojalla voi siirtää erää alueen ulkopuolelle ennen tuontitullauksen suorittamista. Tuontierä voidaan kuitenkin passittaa toiseen tullitoimipaikkaan Ruokaviraston antamien ohjeiden mukaisesti esimerkiksi näytteenottoa varten.

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Maahantuontikielto

Ruokavirasto voi kieltää lannoitevalmisteiden maahantuonnin, jos se tarkastuksessa havaitsee, ettei lannoitevalmiste täytä lannoitevalmistelaissa (539/2006), lannoiteasetuksessa (EY) N:o 2003/2003 tai sivutuoteasetuksessa (EY) N:o 1069/2009 asetettuja vaatimuksia.

Komissio voi määrätä suoja päätöksillä eläinperäisten lannoitevalmisteiden maahantuonnin tai kauttakuljetuksen rajoituksista.

Ruokavirasto voi määrätä maahantuontikieltoon asetetun lannoitevalmisteiden käsiteltäväksi uudelleen hyväksymällä tavalla, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähettäjämaahan maahantuojan kustannuksella. Jos lannoitevalmiste käsitellään epäkohdan poistamiseksi, voidaan maahantuontikielto purkaa sen jälkeen, kun on osoitettu, ettei laatu poikkeamaa enää ole. Toimenpiteet tehdään Ruokaviraston määräyksestä Tullin valvonnassa.

Viranomaiset

Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
www.ruokavirasto.fi, etunimi.sukunimi@ruokavirasto.fi

Lannoitevalmisteiden tuonti

Lannoitejaosto
s-posti: lannoite.ilmoitukset@ruokavirasto.fi

- Ylitarkastaja Tarja Alainen, puh. 040 187 1670
- Jaostopäällikkö Olli Venelampi, puh. 040 842 3478

Maa-aineksen ja kasvualustojen tuonti

Kasvinterveysyksikkö
s-posti: kasvinterveys@ruokavirasto.fi

Eläimistä saatavien/eläinperäisten lannoitevalmisteiden tuonti

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ja sisämarkkinakaupan jaosto
s-posti: rajatarkastus@ruokavirasto.fi

Rajatarkastusasema, Helsingin satama, rajatarkastus@ruokavirasto.fi
puh.040 146 7551

Rajatarkastusasema, Helsinki-Vantaa, lentoasema@ruokavirasto.fi , puh. 050 337 1893

Rajatarkastusasema, Vaalimaa, vaalimaa@ruokavirasto.fi , puh. 040 489 3362

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Sovellettava lainsäädäntö

- Lannoitevalmistelaki (539/2006)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista 24/11
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 11/12 lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus lannoitteista (EY) N:o 2003/2003
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus).
- Komission asetus (EU) N:o 142/2011 asetuksen (EY) 1069/2009 toimeenpanosta.
- Laki eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015
- Komission päätös 2006/348/EY Suomen tasavallan EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisesti tiedoksi antamista kansallisista säännöksistä, jotka koskevat kadmiumin enimmäispitoisuuksia lannoitteissa.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, virallista valvontaa koskeva asetus

Rajoituskäsikirja
Lannoitevalmisteet
12.6.2020

Taulukko lannoitevalmisteiden tuonnista

Lannoitevalmisteiden tuonti

